

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/41/2021
Identifikačné číslo spisu: 3110213936
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:3110213936.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v spore žalobcu: U. Z., nar. X. T. XXXX, trvale bytom J., právne zastúpenej Mgr. Elenou Szabóovou, so sídlom kancelárie Hlavné námestie 7, 940 62 Nové Zámky, proti žalovanému: Antares Risk, s.r.o., so sídlom Hurbanova 42, 911 01 Trenčín, IČO: 36 312 037, právne zastúpenému Advokátska kancelária Mgr. Karol Vlasák s.r.o. skrátenej názov AK Mgr. Karol Vlasák s.r.o., so sídlom Jilemnického 2, 911 01 Trenčín, IČO: 52 683 729, o zaplatenie 52 611,87 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 38Cb/133/2010 a o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. februára 2021, č. k. 16Cob/57/2019-2382 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Trenčíne z 25. novembra 2021, č. k. 16Cob/21/2021-2614, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. P r i z n á v a žalovanému voči žalobkyne nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) čiastočným rozsudkom zo 16. januára 2019, č. k. 38Cb/133/2010-1737 zamietol žalobu žalobkyne v časti zaplatenia istiny 52 611,87 eur.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie mimoriadne precízne vyhodnotil všetky žalobkyňou predložené dokumenty/zmluvy (bod 4. rozsudku súdu prvej inštancie) a uzavrel (bod 18.1. rozsudku súdu prvej inštancie), že žalobkyňa si v spore nesplnila povinnosť tvrdenia, nakoľko splnenie podmienok dohodnutých pre vznik provízií v Prílohe č. 1 k Mandátnej zmluve č. 150000 z 1. januára 2004, výšku provízie alebo náhrady škody a spôsob ich vyčíslenia nešpecifikovala takým spôsobom, aby bolo možné ustáliť rozhodujúce skutočnosti pre vznik provízie a škody a určiť predmet dokazovania, ktorého pravdivosť mal súd z dôkazov ňou označených posúdiť; ako aj (bod 26.2. rozsudku súdu prvej inštancie), že žalobkyňa v spore neuniesla dôkazné bremeno, nepreukázala splnenie podmienok, dohodnutých v Prílohách č. 1 a č. 2 k Mandátnej zmluve č. 150000 z 1. januára 2004, pre vznik jej provízií, tzn. nepreukázala ani vznik škody v zmysle § 668a Obchodného zákonníka.

3. V pokračovaní odôvodnenia (bod 19.1. rozsudku súdu prvej inštancie) súd prvej inštancie individualizoval jednotlivé zmluvy (menom a číslom), z ktorých si žalobkyňa uplatnila províziu podľa čl. I bodu 1 a Prílohy č. 1 Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004, a k týmto jednotlivo uviedol, že vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.2. rozsudku súdu prvej inštancie žalobkyňa v spore nepredložila riadne poistné zmluvy (bod 20.4. rozsudku súdu prvej inštancie); vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.5. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol, že tieto uzatvorila za poisťovňu podriadená pracovníčka žalobkyne pani R., v dôsledku čoho, podľa Prílohy č. 3 Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004, mala byť od provízie žalobkyne odpočítaná provízia podriadeného pracovníka, pričom žalobkyňi ako mandatárovi mal byť vyplatený rozdiel, avšak žalobkyňa nezdôvodnila, ani nepreukázala, akým spôsobom sa premietla skutočnosť, že uvedené poistné zmluvy uzatvorila jej podriadená pracovníčka, do provízie uplatnenej v tomto spore, tzn. nebol preukázaný podiel žalobkyne na provízií z poistných zmlúv uzatvorených jej podriadenou pracovníčkou; vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.3. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol, že žalobkyňa predložila súdu namiesto poistných zmlúv žiadosti o zmenu poistných zmlúv, z ktorých vyplýva, že na ich základe mohlo dôjsť k zmene poistných zmlúv, avšak žiadosti nemajú náležitosti samostatných (nových) poistných zmlúv, pričom k jednotlivým žiadostiam o zmenu poistnej zmluvy žalobkyňa nepredložila pôvodné poistné zmluvy (s výnimkou poistnej zmluvy č. 1361181952), ktoré nimi mali byť zmenené, v dôsledku čoho nebolo preukázané ani právo žalobkyne na zaplatenie následnej provízie, dohodnutej pre produkt PZP 136, keďže nebolo preukázané, že by žalobkyňa mala v zmysle čl. I bodu 1 Mandátnej zmluvy z 1. januára 2004 pôvodné poistné zmluvy v správe, keď podľa Prílohy č. 1 k predmetnej Mandátnej zmluve z 1. januára 2004, provízia prináležala mandatárovi len za celkom nové poistné zmluvy, nie za prepracované poistné zmluvy, pokiaľ sa nedohodne ináč, a v spore nebola preukázaná iná dohoda o províziách za zmeny poistných zmlúv (body 20.3. a 21. rozsudku súdu prvej inštancie); vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.4. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol, že žalovaný namieta premlčanie nároku (bod 20.6. rozsudku súdu prvej inštancie); vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.5. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol, že žalovanému nebola poisťovňou vyplatená provízia, preto podľa čl. II Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004 vznikol nárok na províziu dňom pripísania provízie na účet mandanta od poisťovne, preto súd prvej inštancie pri týchto poistných zmluvách nemal preukázaný vznik práva žalobkyne na zaplatenie provízie (bod 20.5. rozsudku súdu prvej inštancie).

4. Vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 19.5. rozsudku súdu prvej inštancie mal tento z vyjadrenia žalovaného a výpisu z bankového účtu žalovaného zato, že žalovaný dňa 28. marca 2006 províziu z predmetných zmlúv žalobkyňi uhradil, preto provízia z týchto zmlúv nebola žalovaná dôvodne (bod 22. rozsudku súdu prvej inštancie). Vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 23.1. rozsudku súdu prvej inštancie tento prihliadol na vznesenú námietku premlčania, keď žalovaný žalobkyňi tieto provízie vyplatil spoločnou platbou 28. marca 2006, pričom nasledujúcim dňom po splatnosti provízií 20. marca 2006 sa žalobkyňa mohla domáhať ich zaplatenia súdnou cestou (k otázke splatnosti vid'. bod 23. rozsudku súdu prvej inštancie).

5. Vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 24.1. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol (bod 24.2. rozsudku súdu prvej inštancie), že žalobkyňa v spore vôbec nepredložila predmetné poistné zmluvy; vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 24.3. rozsudku súdu prvej inštancie predložila namiesto poistných zmlúv poistky; a vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 24.4. rozsudku súdu prvej inštancie predložila iba prvé strany z poistných zmlúv.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobkyňa si z jednotlivých poistných zmlúv uplatnila províziu od 1 % až do 10 %, pričom ale opodstatnenosť takejto percentuálnej sadzby žalovanej provízie nepreukázala (bod 25.2. rozsudku súdu prvej inštancie). Taktiež, vo vzťahu k zmluvám individualizovaným v bode 25.3. rozsudku súdu prvej inštancie tento uviedol, že žalobkyňa nepreukázala, že tieto boli uzavreté v dôsledku jej činnosti zmluvne dohodnutej v čl. I bode 2 Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004.

7. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 28. októbra 2016 rozšírila

žalobu a zaplata sumy 52 611,87 eur sa domáhala aj titulom náhrady škody podľa § 668a Obchodného zákonníka, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku skončenia Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2014, uzatvorenej medzi ňou a žalovaným, avšak tým, že žalobkyňa nepreukázala vznik provízie podľa Príloh č. 1 a č. 2 Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004, nepreukázala ani vznik škody, ktorá mala predstavovať nevyplatené provízie, podľa § 668a Obchodného zákonníka (body 26.1. a 27. rozsudku súdu prvej inštancie).

8. Pokiaľ ide o zamietnutý návrh na vykonanie dokazovania (bod 28. rozsudku súdu prvej inštancie), aby súd zaviazal žalovaného k predloženiu zoznamu, z ktorého by bol zrejmý dátum pripísania provízií od poisťovne na jeho účet, tak uvedený dôkaz bol navrhnutý za účelom výpočtu úrokov z omeškania. Vzhľadom na to, že čiastočným rozsudkom súd prvej inštancie nerozhodoval o úrokoch z omeškania, pričom istina pohľadávky preukázaná nebola, takýto dôkaz nevykonal. Na pojednávaní 21. marca 2012 žalobkyňa ďalej navrhla, aby súd prvej inštancie požiadal poisťovne, ktorým boli poistné zmluvy sprostredkované, o oznámenie, do akého dátumu boli žalovanému vyplácané provízie. Podľa žalobkyne bol tento dôkaz potrebný pre vyčíslenie výšky provízie a získaním uvedeného údajja by sa potvrdilo, že žalovanému boli provízie vyplácané za rovnakých podmienok a dôvodov ako sa domáhala. Súd prvej inštancie ani tento dôkaz nevykonal, nakoľko z neho nie je možné zistiť (okrem dátumu, do ktorého bola žalovanému vyplácaná provízia od poisťovne) iné rozhodujúce skutočnosti (napr. výšku poistného, jeho úhradu) pre vznik provízie podľa Príloh č. 1 a č. 2 Mandátnej zmluvy z 1. januára 2004, bez preukázania ktorých nie je možné privodiť iný výsledok sporu.

9. O odvolaní žalobkyne (č. l. 1767-1816, 1819-1868) rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 23. februára 2021, č. k. 16Cob/57/2019-2382 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Trenčíne z 25. novembra 2021, č. k. 16Cob/21/2021-2614 tak, že čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol (bod 39. napadnutého rozsudku), že po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany, skonštatoval, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 C. s. p. a v napadnutom rozsudku sa riadne vysporiadal so skutkovou, i právnu argumentáciou strán vznesenou v prvostupňovom konaní. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením. Prijaté právne závery súd prvej inštancie náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, vo vzťahu k čomu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 387 ods. 2 C. s. p.

11. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd v zásade zopakoval podstatnú argumentáciu súdu prvej inštancie (body 46. - 52. napadnutého rozsudku) a doplnil (bod 50.8. napadnutého rozsudku), že pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namieta, že percentuálna sadzba provízie 6 % alebo 7 % vyplýva z dodatku, účinného od 1. januára 2005, a ktorý doložila v odvolaní, odvolací súd sa týmto dodatkom, predloženým žalobkyňou po vyhlásení rozsudku súdom prvej inštancie, nemohol vecne zaoberať, pretože na to neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 366 C. s. p., keď je zrejmé, že predložená listina sa netýka procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, resp. nemá ňou byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom žalobkyňa netvrdila a ani nepreukázala, že by túto listinu bez svojej viny nemohla uplatniť už v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd ďalej doplnil (bod 54. napadnutého rozsudku), že ak v súdnej veci žalobkyňa tvrdí, že jej voči žalovanému vznikol nárok na provízie z poistných zmlúv, uzavretých jej činnosťou obchodného zástupcu, na základe zmluvy z 1. januára 2004, musí tvrdiť a preukázať skutočnosti, zakladajúce toto jej právo, vrátane preukázania existencie poistných zmlúv, ktoré mali byť podľa jej tvrdenia uzavreté jej činnosťou. Ak toto bremeno

neunesie, ako tomu bolo v súdnej veci, toto neprechádza automaticky na žalovaného, ako sa mylne domnieva žalobkyňa, ale následkom bude neúspech žalobkyne v spore. Žalobkyňa v prvoinštančnom konaní tzv. informačný deficit ohľadne možnosti predloženia poisťných zmlúv, z ktorých si svoj nárok odvodzuje, nielenže netvrdila a nepožiadala súd prvej inštancie o uloženie povinnosti žalovanému poskytnúť informácie protistrane, ale naopak, v priebehu celého prvoinštančného konania (a napokon i v odvolaní) zastávala názor, že pre posúdenie jej nároku nie je predloženie poisťných zmlúv potrebné, pričom napr. na pojednávaní dňa 21. marca 2012 uviedla, že vie kedykoľvek v priebehu konania preukázať skutočnosť, že zmluvy, z ktorých si nárokuje províziu, boli ňou dojednané a je predmetom konania preukázať, že z takto dojednaných zmlúv bola žalovanému príslušnou poisťovňou vyplatená provízia v konkrétnej výške. Vzhľadom na obdobné konania, ktoré prebiehajú na tomto súde, žalobkyňa nemala potrebu preukázania jednotlivých zmlúv aj vzhľadom na to, že je tendenciou v záujme urýchlenia konania rozhodnúť v predmetnom spore o nároku ako posudzovať samotnú výšku, a to aj formou medzitýmneho rozsudku. Na pojednávaní dňa 28. februára 2014 taktiež uviedla, že v prípade potreby zmluvy založí do spisu. Mechanizmus uzatvárania zmlúv, ktorý opisuje žalobkyňa v odvolaní tak nebol dôvodom pre tzv. obrátenie dôkazného bremena na žalovaného. Skutočnosť, že sa žalobkyňa subjektívne domnieva, že pre preukázanie jej nároku sú dané listinné dôkazy irelevantné, neznamená automaticky, že tomu tak vo svetle teórie dôkazného bremena a procesnoprávných predpisov i skutočne je. Odvolací súd pokračoval (bod 55. napadnutého rozsudku), že pokiaľ sa žalobkyňa i v odvolacom konaní domáha výkladu čl. IX bodu zmluvy, resp. iných zmluvných dojednaní, odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uvádza, že výkladom a aplikáciou ďalších ustanovení obsiahnutých v Mandátnej zmluve č. 150000 z 1. januára 2004, by za daných tvrdení strán sporu a dôkaznej situácie neboli zistené také skutočnosti, ktoré by ovplyvnili výsledok sporu v prospech žalobkyne. Súd prvej inštancie totiž založil svoje rozhodnutie na skutočnosti, že žalobkyňa neunesla bremeno tvrdenia, dôkazné bremeno a nepreukázala splnenie podmienok pre vznik provízie dohodnutých v Prílohách č. 1 a č. 2 Mandátnej zmluvy, čo bolo samo osebe postačujúcim podkladom pre rozhodnutie v spore (keďže išlo o rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie práva na vznik provízií a náhrady škody) a bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti civilného sporového konania zaoberať sa za danej procesnej a skutkovej situácie ďalšími ustanoveniami zmluvy uzavretej sporovými stranami, ako sa v odvolacom konaní domáha žalobkyňa. V tejto súvislosti je nedôvodná i odvolacia námietka žalobkyne, že súd prvej inštancie si mal výšku škody (ktorej vznik však žalobkyňa podľa napadnutého rozhodnutia nepreukázala - čo bolo dôvodom pre zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie) sám vypočítať, nedôvodná. Obdobne na posúdenie veci nemalo vplyv ustálenie plynutia výpovednej doby mandátnej zmluvy z 1. januára 2004 súdom prvej inštancie, keď medzi stranami nebolo sporné, že táto bola ukončená výpoveďou žalobkyne z 27. februára 2006, doručeným žalovanému 1. marca 2006. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na závere, že by počas plynutia výpovednej doby došlo k zániku nároku obchodného zástupcu na provízie, resp. že by po doručení výpovede žalobkyňa stratila nárok na provízie z konkrétnych zmlúv, hoci bol obchod uskutočnený predovšetkým v dôsledku jej činnosti v primeranej lehote po skončení zmluvy alebo objednávku tretej osoby dostal zastúpený alebo obchodný zástupca pred skončením zmluvy alebo záväzok tretej osoby bol splnený až po skončení zmluvy. Taktiež pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namieta neoprávnenosť započítania pohľadávky zo strany žalovaného, ktorým sa súd prvej inštancie podľa jej názoru nezákonne nezaoberal, odvolací súd z obsahu spisu nezistil, že by si žalovaný voči nároku žalobkyne započítal jednostranne akúkoľvek svoju pohľadávku voči nej.

12. K odvolaciemu dôvodu uplatnenému žalobkyňou podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolací súd uviedol (bod 58. napadnutého rozsudku), že žalobkyňa nešpecifikovala jasne, aké právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej vykazuje odvolaciu vadu podľa § 365 ods. 1 C. s. p. a v čom konkrétne táto vada spočíva. Z hľadiska obsahu odvolania (§ 124 ods. 1 C. s. p.) žalobkyňa vyjadrila svoj nesúhlas s uznesením súdu prvej inštancie vyhláseným na pojednávaní 16. januára 2019, ktorým došlo k pripusteniu zmeny žaloby, ktorá spočívala v rozšírení skutkových tvrdení a skutkových okolností, spočívajúcich v tom, že žalobkyňa si okrem zaplatenia provízií za trvania zmluvného vzťahu uplatňuje aj náhradu škody ako právo vyplývajúce jej po ukončení mandátnej zmluvy. Odvolací súd pri preskúmaní veci pritom nezistil žiadnu procesnú vadu daného rozhodnutia, ktoré bolo vydané v súlade s § 139 až § 143 C. s. p., na ktorú by bol ex offo povinný prihliadnúť. V priebehu

konania došlo k zásadnej zmene skutkových okolností, od ktorých žalobkyňa odvíjala svoj nárok, keď okrem nároku na provízie uplatnila žalovanú sumu i titulom náhrady škody, a preto súd prvej inštancie správne procesne postupoval, keď o takejto zmene rozhodol predmetným uznesením o pripustení zmeny žaloby. Pokiaľ žalobkyňa nesúhlasí s uznesením, vydaným 14. marca 2014 v inom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36Cb/49/2008, odvolací súd nie je oprávnený v tomto odvolacom konaní žalobkyňou označené uznesenie vydané v inom súdnom konaní, riešiť.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie (č. l. 2445 - 2462) podľa § 420 písm. e/ a f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku a žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. V odôvodnení dovolania dovolateľka mala za to, že súdy nesprávne (nezákonne) určili deň skončenia zmluvy o obchodnom zastúpení, v rozpore so Smernicou; nesprávne určili začiatok plynutia (hypotetickej) premlčacej doby; a nesprávne posúdili zmluvný vzťah medzi stranami sporu, keď poisťnú zmluvu neuzatváral žalovaný alebo poisťovní priamo s poisťovňou, ale poisťné zmluvy boli uzavreté dovolateľkou ako obchodnou zástupkyňou žalovaného v mene žalovaného alebo žalobkyňou ako obchodnou zástupkyňou alebo jej podriadenými a klientom sprostredkované - vždy však v mene žalovaného, ako realizácia čl. II ods. 1, 2 a 3 zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným (mandátna zmluva z 1. januára 2004, kvalifikovaná súdom ako zmluva o obchodnom zastúpení). Zmluvy na poistenie nehnuteľností, domácnosti, havarijné poistenie vozidiel, zodpovednosť výkonu povolania a pod. boli podpísané žalobkyňou alebo jej podriadenými, návrh na uzavretie poisťnej zmluvy po konzultácii s klientom predkladala obchodná zástupkyňa do poisťovne formou požiadavky na vyhotovenie poisťnej zmluvy, pričom obchodná zástupkyňa konala v mene žalovaného. Po obdržaní poisťnej zmluvy alebo návrhu obchodná zástupkyňa zabezpečila podpísanie zmluvy klientom a zabezpečila redistribúciu originálu poisťnej zmluvy do poisťovne, kópie klientovi a kópie žalovanému na zaevidovanie do systému v súlade so zákonom, a na zabezpečenie archivácie podľa zákona 395/2002 Z. z., plne v súlade so zmluvou o obchodnom zastúpení (mandátnou zmluvou z 1. januára 2004) uzavretou medzi dovolateľkou a žalovaným. Výklad súdu je teda nesprávny, nepreskúmateľný - poisťnú zmluvu nikdy neuzatvárala poisťovňa s klientom. Až uzatvorením alebo sprostredkovaním uzatvorenia poisťnej zmluvy popisom vyššie uvedeným, vznikol zmluvný vzťah medzi poisťovňou a klientom, poisťovňa nikdy nebola ani pri uzatvorení ani pri sprostredkovaní poistenia v kontakte s klientom, dá sa povedať, že ho vôbec nielenže nevidela, ani klienta nepoznala. A ako dovolateľka uviedla, to isté platí aj pre žalovaného, nikdy klienta nevidel ani sa s ním nepoznal, a už vôbec nie počas platnosti zmluvy. Pokiaľ ide o druhú časť vety výroku odvolacieho súdu, „na jej účet“, ani tento výrok nie je správny, nie je pravdivý, dovolateľka uzatvorila zmluvu s klientom v mene žalovaného a za túto činnosť obdržal žalovaný vyplatenú províziu na svoj účet ako je uvedené aj v čl. III. mandátnej zmluvy z 1. januára 2004. Žalovaný nikdy ani nenamietal, že by dovolateľka uzatvárala zmluvy na svoj účet, a logickou interpretáciou možno dospieť k tomu, že ak by dovolateľka uzatvárala zmluvy na svoj účet, nebol by dôvod, aby jej provízie vyplácal žalovaný a aby vôbec vznikol tento spor - keďže pri takejto interpretácii (žalobkyňa na svoj účet) by provízie boli zo strany poisťovní poukazované priamo na účet žalobkyne, a nie žalovaného. Odvolací súd sa nielenže nesprávne stotožnil so súdom prvej inštancie, ale sám podáva nesprávny výklad, napriek námietkam a podrobnému výkladu pojmov a ust. mandátnej zmluvy a výkladu tohto vzťahu v odvolaní, námietky žalobkyne, ale aj reálne zistenia (napr. zápisnice z konania, osobitne z 19. januára 2019) neberie do úvahy a ignoruje. Zamieňa si a nevyhodnocuje správne vzťah poisťovne a klienta založený uzatvorením/sprostredkovaním poisťnej zmluvy obchodnou zástupkyňou, vzťah obchodná zástupkyňa-klient-poisťovňa a vzťah poisťovňa priamo klient, kde možno hovoriť, že je to vzťah v mene poisťovne a na jej účet.

15. Pohľadávka žalobkyne je splatná dňom pripísania provízie na účet mandanta. Aplikácia ustanovenia čl. 17 bod 2 Smernice a ustanovení § 689 a § 669 Obchodného zákonníka vychádza z provízií, ktoré boli obchodnému zástupcovi odobraté (čl. 17 Smernice), pričom sa neskúma, či bolo poisťné zaplatené alebo či provízia bola, nebola, mala byť vyplatená ale len, či na ňu vznikol nárok za činnosti vykonávané obchodným zástupcom počas platnosti zmluvy. Preto napriek tvrdeniu v bodoch 24.2., 24.3. a 24.4. odôvodnenia rozhodnutia dôkazné bremeno predkladania poisťných zmlúv zaťažuje žalovaného, čo sa

rovnako vzťahuje aj na poisťné zmluvy, resp. poisťky. Poisťné zmluvy uvedené v tomto zozname začínajúce p. č. 3 z prílohy č. 2 petitu Agrimpex až po p. č. 530 sú poisťné zmluvy, za ktoré bola žalovaným vyplácaná provízia od počiatku zmluvného vzťahu, z tej ktorej zmluvy až do 31. januára 2006, čo je jednoznačné, zrozumiteľné a určité z prílohy č. 2 petitu aj s uvedením obdobia, za ktoré bola provízia vyplácaná od - do (stĺpec č. 6 a 7) s uvedením výšky vyplácanej provízie v percentách (stĺpec 10) a výška vyplatenej odmeny v stĺpci č. 11. Z uvedeného je preto zrejmé, že poisťné zmluvy boli uzatvorené alebo sprostredkované žalobkyňou alebo jej podriadenými pracovníkmi v súlade s ustanoveniami Zmluvy, za ktoré jej patria provízie, čo bolo medzi stranami sporu nesporné. Ak za tejto procesnej situácie vyhodnocujú súdy oboch inštancií, že právo žalobkyne na provízie z tých zmlúv, z ktorých jej žalovaný opakovane provízie vyplácal, jej nepatria, resp. že ide o otázku medzi stranami spornú, je takéto posúdenie nesprávne a bez opory v obsahu súdneho spisu.

16. V pokračovaní dovolania dovolateľka podrobne zhrnula svoju žalobnú argumentáciu a priebeh sporu a dospela k v zásade zhodným právnym záverom, ako namietala aj v odvolaní, ktoré skutočnosti rozsiahlo popísala, bez bližšieho podradenia pod jednotlivé dovolacie dôvody. Dovolateľka uzavrela, že dovolanie z dôvodov § 420 písm. e/ a f/ je prípustné z dôvodu, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a zároveň súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodovanie vylúčeným sudcom namietala vo vzťahu k výkladu komunitárneho práva, pri ktorom je nesprávne obsadeným súd každý okrem Súdneho dvora Európskej únie. Nesprávny procesný postup vymedzila dovolateľka tak, že namietala zásadne nesprávnu aplikáciu právnej normy a jej kogentných ustanovení; že súdy nesprávne aplikovali Smernicu EÚ č. 86/653 a kogentné ustanovenia Obchodného zákonníka; že došlo do zásahu do procesných práv dovolateľky, a to porušením zásady rovnosti strán sporu, zaťažením strany sporu neprenesením dôkazného bremena na protistranu vo veci jej tvrdení, rozhodnutím čiastočným rozsudkom (namiesto medzitýmneho), hoci súd vyhodnotil, že medzi účastníkmi sú základné tvrdenia sporné, a predpokladom pre rozhodnutie čiastočným rozsudkom zákon určuje predpoklad, že sa niektorý z viacerých žalobou uplatnených procesných nárokov alebo časť uplatneného procesného nároku sa v priebehu konania stali nespornými (§ 213 C. s. p.), že súdy hodnotili nie dôkazy, ale dôkazné prostriedky (spochybnili v konaní navrhnutých svedkov), súdy upreli dovolateľke právo na vykonávanie dôkazov na preukázanie jej tvrdení, s následnou sankciou zamietnutia žaloby pre neunesenie bremena tvrdení, súdy nevykonali subsumáciu žalobou uplatneného nároku pod správnu právnu normu, súdy upreli dovolateľke právo na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, súdy vykonávali výklad, namiesto aplikácie, újného práva, došlo k zvýhodneniu jednej strany sporu, napadnuté rozhodnutie je zaťažené vadou nepreskúmateľnosti a nepresvedčivosti, odôvodnenie rozhodnutia vo veci je vadné, vzájomne protirečivé, bez opory v súdnom spise, či priamo s ním v rozpore a bez odpovede, na základné odvolacie argumenty dovolateľky formulované v odvolaní.

17. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dovolateľka poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, konkrétne: Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/98/2017 vo vzťahu ku kvalitatívnym požiadavkám na odôvodnenie rozhodnutia. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cbo 38/2008, v ktorom súd hodnotí zložky Smernicou určených náhrad, a to podľa názoru dovolateľky odlišne, než postupoval odvolací súd v jej veci. Rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 796/2016 z 22. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 244/2009 z 29. septembra 2009 a sp. zn. III. ÚS 341/07 vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov vykladať zákony. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/117/2008 a sp. zn. 5Cbo/38/2008, vo vzťahu k abstraktnej legitímnosti nároku na vyplatenie provízie. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/196/2009 k zásade iura novit curia. Rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/2/2016 k otázke rozloženia dôkazného bremena a tiež rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 206/08 k otázke spravodlivého rozloženia dôkazného bremena.

18. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu (č. I. 2558 - 2560) uviedol, že dovolacie dôvody podľa § 420 C. s. p. nie sú dôvodné a vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. namietal, že tieto neboli vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom, keď dovolateľka len citovala viaceré rozhodnutia súdov bez toho, aby uviedla, ako súvisia s prejednávanou vecou. Navrhol, aby dovolací súd

dovolanie zamietol ako nedôvodné.

19. K vyjadreniu žalobcu sa podaním zo 6. septembra 2021 (č. I. 2570 - 2574) vyjadrila dovolateľka, na ktoré vyjadreniu dovolací súd v zmysle koncentrácie konania obsiahnutej v § 374 C. s. p. neprihliadal.

20. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

21. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

24. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 C. s. p.), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

25. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. e/ a písm. f/ C. s. p., ktoré vymedzil nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu tým, že rozhodoval o otázke, na rozhodovanie o ktorej nemal právomoc a zároveň sa nedostatočne a nesprávne vysporiadal s jej odvolacími námietkami, ktoré korešpondovali s jej postojom v spore.

26. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Základné právo na zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Toto základné právo je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada stabilného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (z rôznych dôvodov a pre rozličné účely) výber sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak jedným zo základných predpokladov na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (m.

m. IV. ÚS 345/09). Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť o nej, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch a pre posudzovaný prípad v Občianskom súdnom poriadku a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov. Z týchto zákonných úprav vyplýva, že pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba naväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám patrí v prvom rade vecná, funkčná a miestna príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone o súdoch vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to naväzuje zásada pridelenia vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (IV. ÚS 116/2011). Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcej sa práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (napr. rozsudok ESLP vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. mája 2000).

27. V posudzovanej veci má význam iba skúmanie, či boli odvolacím súdom pri rozhodovaní rešpektované mantinely jeho právomoci, t. j. pri aplikovaní a výklade úniového práva.

28. Vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii tkvie okrem iného aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016)

29. Z citovaného vyplýva, že je úlohou vnútroštátnych súdov nielen aplikovať úijné právo, ale aj skúmať vôľu úniového tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, tzn. vykladať úijné právo. Až v prípade, že výklad nie je možný, resp. je sporný, je dôvod na iniciovanie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EU, ktorého záver je už pre súdy záväzný. Pokiaľ dovolateľka namieta, že súdy v predmetnom spore nemali právomoc vykladať a aplikovať úiové právo, tak sa v tomto smere mýli. Navyše, z obsahu spisu nevyplýva, že by výklad príslušnej smernice bol z právneho hľadiska tak sporný alebo neurčitý, že by sa vyžadovalo iniciovanie prejudiciálneho konania. Nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že dovolateľka fakticky znemožnila súdu riadne aplikovať relevantné právo, keď z dôvodu dôkaznej núdze - neunesením dôkazného bremena, nevytvorila pre konajúce dostatočný skutkový podklad. Práve nepreukázanie v žalobe uplatneného nároku en bloc bolo dôvodom zamietnutia žaloby, nie skutočnosť, že by po právnom posúdení súdy dospeli k záveru, že vnútroštátne prípadne úijné právo priznanie nároku právne vylučuje (rozumej nárok nevznikol).

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je aj možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď. sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

31. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

32. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

33. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

34. Dovolací súd preskúmal odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a dospel k záveru, že odvolací súd dal žalobkyni vo svojom rozhodnutí primeranú a dostatočnú odpoveď na jej námietky vymedzené v odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu. V tomto smere najvyšší súd nezistil nesprávnosť a nezákonnosť procesného postupu krajského súdu z hľadiska dodržania limitov daných úpravou civilného sporového súdneho konania pre zachovanie pravidiel spravodlivého súdneho procesu. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. (primerane sp. zn. 8Cdo/190/2017)

35. Podľa § 442 C. s. p. je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, tzn. skutkové zistenia a odvolacím súdom ustálený skutkový stav nemôžu byť predmetom dovolacieho prieskumu vzhľadom na citované ust. § 442 C. s. p. a viazanosť dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným odvolacím súdom. Dovolací súd nie je oprávnený sám vykonávať dokazovanie, preto nie je oprávnený ani nižšími súdmi vykonané dokazovanie prehodnocovať (viď. aj 3Obdo/12/2022).

36. Dovolateľka označila za zásadné závery súdu prvej inštancie, s ktorými závermi sa stotožnil aj odvolací súd, a ktoré závery považoval za arbitrárne (neodôvodnené, resp. absentujúce), a to otázku preukázania vzniku predpokladov pre nárok na vyplatenie provízie podľa čl. II Mandátnej zmluvy č. 150000 z 1. januára 2004.

37. Súdy oboch inštancií sa mimoriadne podrobne a precízne zaoberali každou jednou zmluvou, pričom dospeli ku zhodným skutkovým záverom, že dovolateľka existenciu zmluvných vzťahov, od ktorých odvodzovala nárok na vyplatenie provízie, nepreukázala. Dôvody, prečo súdy dospeli k predmetnému skutkovému záveru sú zjavné z rozhodnutí súdov oboch inštancií, konkrétne:

- absencia zmlúv (body 19.2., 20.4. a 24.2. rozsudku súdu prvej inštancie a body 50.2. a 51.1. napadnutého rozsudku)
- absencia zmlúv/predložená iba žiadosť o zmenu zmluvy, príp. poisťky (body 19.3., 20., 24.3. a 24.4. rozsudku súdu prvej inštancie a body 50.3. a 51.2. napadnutého rozsudku)
- zmluvy sprostredkované treťou osobou (body 19.5. a 20.3. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 50.4. napadnutého rozsudku)

- zmluvy PZP predložené len čiastočne/provázia plnená (bod 20.6. rozsudku súdu prvej inštancie)
- nevyplatené provázie poisťovňou ako predpoklad vzniku provázie (body 19.5. a 21. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 50.5. napadnutého rozsudku)
- vyplatené provázie/duplicítne uplatnený nárok (bod 22. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 50.6. napadnutého rozsudku)
- námietka premlčania (bod 23.1. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 50.6. napadnutého rozsudku)

38. Nemožno sa preto stotožniť s implikáciou dovolateľky o nesprávnom, resp. arbitrárnom posúdení veci súdom, keď rozhodnutie má podklad v obsahu spisového materiálu a takto zistenom skutkovom stave. Skutkový stav tak, ako ho zistili súdy oboch stupňov, t. j., že neexistuje skutkový podklad pre v žalobe uplatňovaný nárok z dôvodu jeho nepreukázania žalobkyňou, ktorá je zaťažená dôkazným bremenom, neumožňuje aplikáciu príslušných noriem práva, ktoré by odôvodňovali priznanie práva. Dovolací súd sa s predmetnými zisteniami a závermi súdov oboch inštancií stotožňuje. Vzhľadom na absenciu materiálneho podkladu práva na vyplatenie provázie - absenciu riadne uzatvorených zmlúv v súlade s požiadavkami vymedzenými v Mandátnej zmluve č. 150000 z 1. januára 2004, je nadbytočné zamýšľať sa eventuálnym právnym posúdením uplatneného nároku podľa tam obsiahnutých podmienok.

39. Súdy oboch inštancií poskytli žalobkyňi priestor na realizovanie jej procesných práv, ktoré táto (zastúpená advokátom) nevyužila v plnom rozsahu (napr. novoty v odvolacom konaní - vid'. bod 50.8. napadnutého rozsudku) a svoj nárok podľa názoru súdov nižších inštancií nepreukázala - vid'. ustálený skutkový stav. Dovolací súd preto konštatuje, že na namietaných nesprávnych skutkových zisteniach odvolacieho súdu nie je možné založiť prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a uvedené vymedzenie dovolacieho dôvodu ani nezodpovedá § 431 C. s. p. Je však potrebné doplniť, že dovolací súd sa stotožňuje so záverom súdov oboch inštancií, že skutkové tvrdenia žalobkyne (existencia zmluvných vzťahov od ktorých je odvodený nárok na provázium), zostali dôkazne nepodložené.

40. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a ani v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie napokon ani nezistil iné prípadné logické nedostatky, rozpor v jednotlivých záveroch súdu alebo nedostatočné zodpovedanie otázok podstatných pre konanie. Práve naopak, rozhodnutia súdov oboch stupňov sú vyčerpávajúce, precízne a logicky odôvodnené a dovolateľke dávajú odpoveď na všetky relevantné otázky. Okrajovo dovolací súd dodáva, že námietka nesprávneho rozhodovania čiastočným a nie medzitýmnym rozsudkom je novotou v odvolacom konaní, navyše z pohľadu procesných práv dovolateľky irelevantná, keď pomenovaním rozsudku ako čiastočný (a nie medzitýmny) jej procesné práva nemohli byť dotknuté. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené namietanou vadou nesprávneho obsadenia súdu (bod 29.), ani vadou zmätočnosti (bod 39.), uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalobcu (v tejto časti) odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

41. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

42. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu

43. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní

odkloniť (k tomu vid'. R 83/2018).

44. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka v zásade nevytýka súdom nižšej inštancie nesprávne právne posúdenie veci (t. j. výklad alebo aplikáciu konkrétnych právnych predpisov), ale vyjadruje všeobecnú nespokojnosť s rozhodnutiami konajúcich súdov, ktoré boli vydané v jej neprospech, a spochybňuje ich skutkové (nie právne) závery.

45. Napriek uvedenému sa dovolací súd pokúsil vyabstrahovať z dovolania a tam odkazovaných rozhodnutí právnu otázku, ktorú by bolo možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolateľkou odkazované rozhodnutia nemožno na prejednávajúcu vec aplikovať, keď ako bolo uvedené vyššie, dôvodom zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že žalobkyňa nepreukázala existenciu zmluvných vzťahov, od ktorých je odvodený nárok na províziu. Nemožno sa preto domáhať súladného výkladu predpisov (ustanovenia čl. 17 bod 2 Smernice a ustanovenia § 689 a § 669 Obchodného zákonníka), keď nebola splnená elementárna podmienka - hmotnoprávny podklad zmluvného nároku. Dovolateľka nesprávne argumentuje, keď odvodzuje dôvody zamietnutia žaloby od nesprávnej aplikácie Smernice.

46. V nadväznosti na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie nie je zamerané na riešenie právnych otázok, naopak z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka nesúhlasí predovšetkým so skutkovými (a nie s právnymi) závermi súdov nižšej inštancie. Dovolateľka sa podaným dovolaním nedomáha vyriešenia otázky výkladu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 C. s. p. spôsobom zadaným judikatúrou najvyššieho súdu, ale v skutočnosti sa domáha, aby dovolací súd prehodnocoval skutkové závery, ktoré prebral ako základ do svojho rozhodnutia krajský súd a aby prehodnotil existenciu zmlúv, ako podklad na nárok na províziu. Uvedenými skutkovými závermi je dovolací súd s poukazom na znenie ustanovenia § 442 C. s. p. viazaný a nemôže ich v dovolacom konaní prehodnocovať. Predmetná skutočnosť znamená, že dovolací súd nemôže samostatne pri svojom rozhodovaní skúmať konkrétne zmluvy a poisťky a ich doručovanie, prípadne posudzovať, či tieto boli akceptované žalovaným alebo poisťovňou, či na tieto boli uhrádzané platby poisťného a či jednotlivé platby boli vyplatené žalovanému a podobne. Takéto posúdenie môže byť predmetom len konkrétneho sporového konania, z čoho vyplýva, že takáto otázka vo všeobecnosti nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keďže v skutočnosti ide o zisťovanie obsahu mandátnej zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci a nie o právne posúdenie veci (rovnaký záver bol vyslovený v uznesení najvyššieho súdu z 31. júla 2018, sp. zn. 4Obdo/45/2017, ktorý bol úspešne podrobený testu ústavnosti v uznesení ústavného súdu z 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020).

47. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že meritórne preskúmanie dovolania žalobkyne je vylúčené, keďže právna úprava vzhľadom na jednoznačné znenie ustanovení § 421 a § 432 C. s. p. nepripúšťa posudzovanie skutkových otázok v dovolacom konaní. Dovolanie je preto procesne neprípustné.

48. Najvyšší súd tak vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že v rozhodovanej veci nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. Preto dovolací súd dovolanie žalobkyne (aj v tejto časti) odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

49. Keďže nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 a ani podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd s poukazom na jednotlivé závery (body 40. a 48.), dovolanie odmietol ako celok.

50. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

51. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 451 ods. 2 k § 393 ods. 2 in fine C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.